

Na temelju članka 18. stavak 1. točka 5. Statuta Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom („Narodne novine“ broj: 110/14, 67/15, 28/18, 82/18 i 64/20), Upravno vijeće Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, na sjednici održanoj 16. lipnja 2020. godine, donijelo je

ODLUKU

O DONOŠENJU GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O RADU ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM ZA 2019. GODINU

I.

Donosi se Godišnje izvješće o radu Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2019. godinu, KLASA: 030-01/20-01/25, URBROJ: 426-02-01/1-20-6.

II.

Stavlja se van snage Odluka o donošenju godišnjeg izvješća o radu Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2019. godinu, KLASA: 030-01/20-01/25, URBROJ: 426-06/1-20-3 od 2. travnja 2020. godine.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 030-01/20-01/25
URBROJ: 426-02-01/1-20-8
Zagreb, 16. lipnja 2020. godine

Predsjednik Upravnog vijeća
mr. sc. Ante Vučić

ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

KLASA: 030-01/20-01/25

URBROJ: 426-02-01/1-20-6

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU

ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM
ZA 2019. GODINU

Zagreb, lipanj 2020. godina

SADRŽAJ

1. UVODNE NAPOMENE.....	3
1.1. Ustrojstvo Zavoda	4
1.2. Zakonodavni okvir	4
1.2.1. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom	5
1.2.2. Uredba o metodologijama vještačenja	5
1.2.3. Statut Zavoda.....	5
2. PROVEDENE AKTIVNOSTI ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM.....	6
2.1. Aktivna politika zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada i kontrola kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.....	6
2.1.1. Provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada	6
2.1.1.1. Poticanje zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom.....	6
2.1.1.2. Kontrola namjenskog korištenja poticaja	8
2.1.2. Kontrola kvotnog zapošljavanja	8
2.1.2.1. Zapošljavanje osoba s invaliditetom.....	9
2.1.2.2. Struktura obveznika kvotnog zapošljavanja.....	9
2.1.2.3. Zamjenski način ispunjenja kvote	10
2.1.2.4. Ispunjenje kvote na zamjenski način i kombinacijom ispunjenja	10
2.1.2.5. Ispunjenje kvote plaćanjem novčane naknade	10
2.1.2.6. Upravni postupak utvrđivanja plaćanja novčane naknade.....	11
2.1.2.7. Smanjenje kvotne obveze izuzimanjem radnih mjesta s posebnim uvjetima rada iz ukupnog broja zaposlenika.....	11
2.1.2.8. Zapošljavanje osoba s invaliditetom izvan/iznad propisane kvote.....	12
2.2. Profesionalna rehabilitacija.....	12
2.2.1. Uvod	12
2.2.2. Poslovi stručnog nadzora	13
2.2.2.1. Centri za profesionalnu rehabilitaciju	13
2.2.2.2. Zaštitne radionice, integrativne radionice i radne jedinice	14
2.2.3. Uvjerena o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad.....	15
2.2.4. Projekti usmjereni na razvoj sustava profesionalne rehabilitacije	15
2.2.4.1. Pilot projekt nadzora nad radom CPR-a Zagreb i razmjena podataka između Zavoda i CPR-ova	15
2.2.4.2. Nagrada „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom za 2018. godinu“	16
2.2.4.3. Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih radionica i integrativnih radionica	16
2.2.4.4. „Kineziologija rada – prevencija mišićno-koštanih poremećaja: pravilnim navikama do očuvanja radnih sposobnosti i povećane radne učinkovitosti“	17
2.2.4.5. Priručnik s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta	17
2.2.5. Edukacije u Sektoru za profesionalnu rehabilitaciju	18
2.3. Organiziranje tradicionalnog međunarodnog stručnog skupa s ciljanom tematikom vezanom uz profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom	18
2.4. Provođenje postupka vještačenja u prvom i drugom stupnju.....	19
2.4.1. Uredba o metodologijama vještačenja	20
2.4.2. Prvostupanjski postupci vještačenja	20
2.4.3. Drugostupanjski postupci vještačenja.....	22
2.4.4. Edukacije	22
2.4.5. Stručni nadzor i kontrola	23
2.4.6. Unapređenje informatizacijskog sustava	23
3. IZVRŠENJE FINACIJSKOG PLANA ZAVODA ZA RAZDOBLJE OD 01.01. DO 31.12.2019.	24
3.1. Uvod	24
3.2. Izvršenje financijskog plana za 2019. godinu	24
3.3. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine	26
3.4. Obrazloženje izvršenja programa.....	33
3.5. Zaključak izvršenja financijskog plana.....	33
4. ZAKLJUČAK	34

1. UVODNE NAPOMENE

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u daljnjem tekstu: Zavod) obavlja poslove iz svoje nadležnosti na području Republike Hrvatske djelovanjem kroz središnju ustrojstvenu jedinicu u Zagrebu i područne ustrojstvene jedinice u Osijeku, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu.

Djelatnosti Zavoda su:

- vještačenje prema posebnim propisima radi utvrđivanja tjelesnog, intelektualnog, osjetilnog i mentalnog oštećenja, invaliditeta, funkcionalne sposobnosti, razine potpore te radne sposobnosti osobe
- isplata poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom iz članka 29. stavka 1. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom
- financiranje ili sufinanciranje programa i projekata za poticanje zapošljavanja i za održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom
- vođenje evidencije o poslodavcima koji su obveznici kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom
- utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa novčane naknade
- izdavanje uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad na temelju nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju.
- provođenje politike razvitka i unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
- organiziranje izobrazbe i seminara za poslodavce i stručne osobe iz područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom
- kontinuirana suradnja s poslodavcima u svrhu analiziranja i utvrđivanja mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom
- provođenje kampanje i senzibiliziranje javnosti na potrebu zapošljavanja osoba s invaliditetom i ukazivanje na njihovu ravnopravnost s drugima
- razvijanje međunarodne suradnje i razmjene iskustva na područjima svog djelovanja
- stručni nadzor nad radom centra za profesionalnu rehabilitaciju, integrativne radionice i zaštitne radionice
- analiza financijskog poslovanja integrativnih radionica i zaštitnih radionica te
- drugi poslovi utvrđeni odredbama Zakona, posebnih propisa, Statutom i aktima Zavoda.

1.1. Ustrojstvo Zavoda

Ustrojstvo Zavoda, prava, obveze i odgovornosti tijela upravljanja i vođenja Zavoda utvrđeno je Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja, Statutom Zavoda i drugim aktima Zavoda.

Zavodom upravlja Upravno vijeće. Članove Upravnog vijeća imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Djelokrug poslova, ovlaštenja i odgovornosti utvrđene su Statutom Zavoda.

Zavodom rukovodi ravnatelj, koji organizira i vodi rad i poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Zavoda i zastupa Zavod u svim postupcima pred sudom, državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima. Ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske. Ravnatelj predlaže osnove poslovne politike, financijski plan i plan rada Upravnom vijeću, donosi odluke u vezi s poslovanjem Zavoda osim onih o kojima odlučuje Upravno vijeće, te donosi sve opće akte osim onih za koje je prema Statutu nadležno Upravno vijeće Zavoda, te obavlja druge poslove propisane zakonom i Statutom.

Ravnatelj ima zamjenika i tri pomoćnika (za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i sustav zapošljavanja osoba s invaliditetom) koje imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske.

Poslovanje Zavoda organizirano je u Središnjem uredu i Područnim uredima (Zagreb, Rijeka, Osijek, Split i Varaždin). U Središnjem uredu provode se djelatnosti vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, te potporni poslovni procesi (pravni, opći, ljudski potencijali, financije i računovodstvo), dok se u područnim uredima provodi samo djelatnost vještačenja.

1.2. Zakonodavni okvir

Propisi na temelju kojih Zavod obavlja poslove iz svoje nadležnosti su:

1. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13 152/14 i 39/18; u daljnjem tekstu: Zakon),
2. Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja (NN 85/14, 95/15; u daljnjem tekstu: Zakon o JTV),
3. Uredba o metodologijama vještačenja (NN 67/17 i 56/18; u daljnjem tekstu: Uredba)
4. Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 75/18 i 120/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o poticajima)

5. Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 75/18 i 120/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o kvoti)
6. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom (NN 75/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o očevidniku)
7. Pravilnik o profesionalnoj rehabilitaciji i centrima za profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom (NN 75/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o profesionalnoj rehabilitaciji)
8. Pravilnik o zaštitnim radionicama i integrativnim radionicama za zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 75/18; u daljnjem tekstu: Pravilnik o ZIR)
9. Statut Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (NN 110/14, 67/15, 28/18 i 82/18; u daljnjem testu: Statut Zavoda)
10. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta

1.2.1. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Zakonom se uređuje pravo osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, zapošljavanje i rad na otvorenom tržištu rada i pod posebnim uvjetima, osnivanje i djelatnost centara za profesionalnu rehabilitaciju, mjere za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, te djelatnost i nadležnost Zavoda.

1.2.2. Uredba o metodologijama vještačenja

Uredbom se uređuje postupak vještačenje u svrhu ostvarivanja prava osoba s invaliditetom u različitim sustavima (mirovinski sustav, socijalna skrb, zaštita ratnih i civilnih žrtava rata, zdravstvo, obrazovanje).

U posljednjem kvartalu 2019. započete su aktivnosti na Prijedlogu izmjena Uredbe o metodologijama vještačenja, prvenstveno u smislu usklađivanja sa Zakonom o stažu osiguranja s povećanim trajanjem.

1.2.3. Statut Zavoda

Tijekom 2019. godine nije bilo izmjena i dopuna Statuta Zavoda.

2. PROVEDENE AKTIVNOSTI ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM U 2019. GODINI

2.1. Aktivna politika zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada i kontrola kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom

Tijekom 2019. godine nastavilo se s radom na provođenju aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada i kontroli kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, što je u skladu sa strateškim ciljevima Zavoda za razdoblje od 2019. do 2021. godine.

2.1.1. Provođenje aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada

Provedba aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom iz nadležnosti Zavoda, odnosi se na poticanje zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom, te kontrolu namjenskog korištenja poticaja, a ista se provodila unutar Službe za zapošljavanje i poticaje.

2.1.1.1. Poticanje zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, integrativne radionice i zaštitne radionice, ostvaruju poticaje Zavoda temeljem Zakona i provedbenih propisa (Pravilnik o poticajima i Pravilnik o kvoti).

U 2019. godini Zavod je poslodavcima isplatio ukupno 48.629.210,11 kn poticaja. Poticaje je u 2019. godini koristilo 400 poslodavaca (389 na otvorenom tržištu, 7 zaštitnih i 4 integrativne radionice) za zapošljavanje 1335 osoba s invaliditetom (727 muškaraca i 608 žena), od čega 803 na otvorenom tržištu (490 muškaraca i 313 žena), te 532 u zaštićenim uvjetima (237 muškaraca i 295 žena).

Usporedbe radi u 2018. godini Zavod je poslodavcima ukupno isplatio 101.604.413,68 kn poticaja, koje je koristilo 318 poslodavaca za zapošljavanje 1163 osobe s invaliditetom.

Tijekom 2019. godine poslodavci, kod kojih je utvrđeni iznosi neutrošenih namjenski dodijeljenih sredstava za poticaje, izvršili su povrate sredstava u ukupnom iznosu od 163.509,05 kn iz čega proizlazi da su u 2019. godini sa pozicije aktivnosti Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom ukupno utrošena sredstva u iznosu od 48.465.701,06

kn. Usporedbe radi, u 2018. godini izvršeni su povrati neutrošenih sredstava u ukupnom iznosu od 275.155,83 kn iz čega proizlazi da su u 2018. godini sa pozicije aktivnosti Olakšice i poticaji pri zapošljavanu osoba s invaliditetom ukupno utrošena sredstva u iznosu od 101.329.257,85 kn.

Tablica 1. Sredstva isplaćena poslodavcima po poticajima i broj zaposlenih OSI za koje su poslodavci ostvarili poticaje u 2019. godini

RB	VRSTA POTICAJA	IZNOS POTICAJA	BROJ OSI	BROJ OSI muškarci	BROJ OSI žene
1	Subvencija plaće osobe s invaliditetom	23.640.366,06	1023	534	489
2	Sufinanciranje troškova obrazovanja	3.570,00	2	0	2
3	Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	181.475,00	2	1	1
4	Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	725.047,69	21	14	7
5	Naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	2.271.805,15	358	190	168
6	Potpورا za održivost samozapošljavanja	1.028.000,00	86	58	28
7	Sufinanciranje kamata na kreditna sredstva	920,88	1	0	1
8	Posebna sredstva-samozapošljavanje (čl. 35.)*	501.862,22	1	0	1
9	Posebna sredstva-neprofitne organizacije (čl. 35.)*	5.864.750,34	54	23	31
10	Posebna sredstva - otvoreno tržište rada (čl. 35.)*	8.517.170,43	44	34	10
11	Posebna sredstva za održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama (čl. 36.)	2.820.240,32	445	196	249
12	Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	3.066.802,02	429	232	197
13	Financiranje troškova stručne podrške	7.200,00	1	1	0
	Ukupno	48.629.210,11	1335	727	608

*sredstva dodijeljena za zahtjeve podnesene u 2018. godini

Tablica 2. Usporedba broja poslodavaca i broja OSI sa prethodnom godinom

BROJ POSLODAVACA KORISNIKA POTICAJA I BROJ OSI ZA KOJE JE POTICAJ TRAŽEN 2018. I 2019. GODINA				
Godina	Broj poslodavaca	Broj osoba s invaliditetom	Ž	M
2018.	318	1163	636	527
2019.	400	1335	727	608

Tablica 3. Odnos isplaćenih sredstava 2019/2018

RB	POTICAJ	Iznos poticaja isplaćen u 2018.	Iznos poticaja isplaćen u 2019.
1	Subvencija plaće osobe s invaliditetom	19.535.781,10	23.640.366,06
2	Sufinanciranje troškova obrazovanja	21.363,78	3.570,00
3	Sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta	433.732,00	181.475,00
4	Sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada	429.427,70	725.047,69
5	Sufinanciranje kamata na kreditna sredstva	1.388,11	920,88
6	Financiranje troškova stručne podrške	2.880,00	7.200,00
7	Posebna sredstva za programe inovativnog zapošljavanja (čl. 35.)*	27.063.966,71	-
8	Posebna sredstva - samozapošljavanje (čl. 35.)**	-	501.862,22
9	Posebna sredstva - neprofitne organizacije (čl. 35.)**	-	5.864.750,34

10	Posebna sredstva - otvoreno tržište rada (čl. 35.)**	-	8.517.170,43
11	Posebna sredstva za zapošljavanje i održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama (čl. 36.)	53.500.000,00	2.820.240,32
12	Naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje	47.324,48	2.271.805,15
13	Potpora za održivost samozapošljavanja	-	1.028.000,00
14	Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote	568.549,80	3.066.802,02
	Ukupno	101.604.413,68	48.629.210,11

*sredstva dodijeljena za zahtjeve podnesene u 2017.; **sredstva dodijeljena za zahtjeve podnesene u 2018.

Iz tablice 3. vidljivo je da je u 2019. godini ukupno isplaćeno manje sredstava nego u 2018. godini, a razlog tome je što u 2019. godini nisu dodijeljena sredstava po raspisanim javnim natječajima za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom u zaštitnim i integrativnim radionicama. Dodjela ovih posebnih sredstava izvršit će se u 2020. godini kada se izvrše ugovorne obveze po ugovorima za dodjelu posebnih sredstava za prethodnu godinu (na taj način osigurano je transparentno korištenje posebnih namjenskih sredstava te se izbjegava eventualno dvostruko financiranje za iste namjene).

2.1.1.2. Kontrola namjenskog korištenja poticaja

Kontrola poslodavaca koji koriste poticaje, uključujući i isplatu novčane nagrade poslodavcima zbog zapošljavanja izvan kvote, vrši se kroz kontrolu vjerodostojnosti dokumentacije, temeljem koje poslodavci ostvaruju pravo na poticaje/novčane nagrade, te provedbom izvida kod poslodavca - po potrebi (kontrola namjenskog trošenja sredstava po zaključenim ugovorima i kontrola vjerodostojnosti dokumentacije kod poslodavaca).

U 2019. godini izvršeno je 6256 kontrola zaprimljenih zahtjeva (4798 za poticaje, te 1458 za novčane nagrade zbog zapošljavanja izvan kvote), te 16 terenskih izvida kod poslodavaca (kod svih izvida utvrđeno je namjensko korištenje sredstava), dok je ukupno 484 zahtjeva, od 6740 ukupno pristiglih u 2019. godini, ostalo u obradi.

2.1.2. Kontrola kvotnog zapošljavanja

Obveza kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom propisana je Zakonom te je razrađena pripadajućim Pravilnikom o kvoti.

Obveznici kvotnog zapošljavanja su poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika osim predstavništava stranih osoba, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava,

integrativnih i zaštitnih radionica te novoosnovanih poslodavaca u vremenu uvođenja u rad. Navedeni obveznici dužni su na primjerenom radnom mjestu, u primjerenim radnim uvjetima zaposliti osobe s invaliditetom, i to u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih na temelju kojih se utvrđuje kvota, neovisno o djelatnosti koju obavljaju.

Obveza kvotnog zapošljavanja može se ispuniti na sljedeće načine: zapošljavanjem osoba s invaliditetom, korištenjem zamjenske kvote, plaćanjem novčane naknade radi nezapošljavanja osobe s invaliditetom, te kombinacijom navedenih načina.

2.1.2.1. Zapošljavanje osoba s invaliditetom

Podaci o zaposlenim osobama s invaliditetom vode se u očevidniku zaposlenih osoba s invaliditetom (dalje u tekstu: očevidnik) kojeg vodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: HZMO). HZMO dostavlja Zavodu potrebne podatke iz očevidnika o osobama s invaliditetom temeljem kojih se potom prati obračun i ispunjenje kvotne obveze. Podaci u očevidniku mijenjaju se tijekom mjeseca, no Zavodu se dostavljaju podaci sa stanjem na zadnji dan u mjesecu kao obvezujućim podatkom, sukladno važećim propisima.

Na dan 31. prosinca 2019. godine prema podacima Zavoda evidentirano je 11.194 zaposlenih osoba s invaliditetom koji podatak pokazuje porast u zapošljavanju od 358 osoba s invaliditetom više u odnosu na 31. prosinca 2018. godine (10.836 osoba s invaliditetom). Tijekom čitave 2019. godine bilježi se porast zapošljavanja osoba s invaliditetom u odnosu na 2018. godinu.

2.1.2.2. Struktura obveznika kvotnog zapošljavanja

U prosincu 2019. godine Zavod je evidentirao 9.745 obveznika kvotnog zapošljavanja, od kojih je 2.680 obveznika iz javnog sektora, 6.948 obveznika iz privatnog sektora, 117 obveznika koji su organizacije civilnog društva, te 413 novoosnovanih poslodavaca koji su obveznici kvotnog zapošljavanja, ali u vremenu uvođenja u rad (24 mjeseca od dana početka rada) nisu u obvezi ispunjavati kvotnu obavezu.

Od ukupno 9745 obveznika: 1.325 (13,59%) obveznika u potpunosti ispunjava obvezu zapošljavanjem osoba s invaliditetom, 1.309 (13,43%) obveznik djelomično ispunjava obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom, 6.141 (63,01%) obveznika ne zapošljava osobe s invaliditetom te su obveznici plaćanja naknade, 557 (5,7%) obveznika najavilo je ispunjenje 4.670 obveze zamjenskim načinom, a 413 (4,23%) su novoosnovani poslodavci u počeću.

2.1.2.3. Zamjenski način ispunjenja kvote

Osim zapošljavanjem osoba s invaliditetom, kvotnu obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom moguće je ispuniti na zamjenski način, npr. da obveznik kvotnog zapošljavanja zaključi jedan ili više ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava, zaštitnom radionicom ili integrativnom radionicom (u daljnjem tekstu: zamjenska kvota).

U 2019. godini 598 poslodavaca (123 poslodavaca iz javnog sektora, 5 poslodavaca koji su civilne udruge, 470 poslodavca koji su iz privatnog sektora) najavilo je ispunjenje kvotne obveze zamjenskim načinom, putem 691 najave ispunjenja zamjenskog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

2.1.2.4. Ispunjenje kvote na zamjenski način i kombinacijom ispunjenja

U prosincu 2019. godine 557 obveznika ima najavljenju zamjensku kvotu za 4.670 obveza, od čega: 299 obveznika u potpunosti ispunjava obvezu isključivo zamjenskim načinom, 169 obveznika ispunjava obvezu djelomično zamjenskim načinom, a djelomično zapošljavanjem osoba s invaliditetom, 46 obveznika djelomično ispunjava obvezu zamjenskim načinom, djelomično zapošljavanjem osoba s invaliditetom, a djelomično su obveznici plaćanja naknade, a 35 obveznika djelomično ispunjava obvezu zamjenskim načinom, a za preostali dio su obveznici plaćanje naknade, 8 poslodavaca u prosincu nisu obveznici kvotnog zapošljavanja, a imaju najavljenju zamjensku kvotu.

2.1.2.5. Ispunjenje kvote plaćanjem novčane naknade

Obveznik kvotnog zapošljavanja koji ne ispuni kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili na zamjenski način, dužan je mjesečno, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 30% minimalne plaće u Republici Hrvatskoj za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu. Navedena novčana naknada na naplatu dopijeva zadnji dan u mjesecu za prethodni mjesec, za 2019. godinu je iznosila 1.125,00 kn.

Na ime novčane naknade za nezapošljavanje osoba s invaliditetom u 2019. godini obveznici kvotnog zapošljavanja uplatili su sredstva u ukupnom iznosu od 212.051.531,68 kn. Tijekom 2019. godine izvršeni su povrati više uplaćenih sredstava na ime novčane naknade u ukupnom iznosu od 1.214.667,99 kn te prijenos sredstava za rad CPR-ova u iznosu od 10.702.090,00 kn

iz čega proizlazi da je u 2019. godini na poziciji prihoda od novčana naknade ukupno prihodovano 200.134.773,69 kn za potrebe rada Zavoda.

2.1.2.6. Upravni postupak utvrđivanja plaćanja novčane naknade

Obveznicima kvotnog zapošljavanja koji na ni jedan način ne ispune svoju kvotnu obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom, Zavod utvrđuje obvezu plaćanja i iznos novčane naknade zbog neispunjenja kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom izdavanjem upravnih rješenja. Tijekom 2019. godine izdano je 790 rješenja za razdoblje od travnja 2018. do ožujka 2019. godine.

Od studenog 2019. godine vrši se prisilna naplata nad obveznicima koji nisu podmirili svoju kvotnu obvezu u roku, a kojima je izdano rješenje. Trenutačno se podnose zahtjevi za neispunjenu obvezu uz 2015. godini. Do 31. prosinca 2019. godine izdano je 78 zahtjeva za prisilnu naplatu.

2.1.2.7. Smanjenje kvotne obveze izuzimanjem radnih mjesta s posebnim uvjetima rada iz ukupnog broja zaposlenika

Osim zapošljavanjem osoba s invaliditetom, kvotnu obvezu moguće je ispuniti na zamjenski način, plaćanjem novčane naknade, ili pak utjecati na kvotnu obavezu putem izuzeća, ukoliko su ispunjene pretpostavke za ishođenje izuzeća.

Temeljem članka 4. stavka 3. Pravilnika u 2019. godini 4 su poslodavca zatražila izuzimanje radnika zaposlenih u udrugama osoba s invaliditetom na radnim mjestima osobnih asistenata. Mjesečno se evidentira 46 poslodavca kojima se izuzimaju radnici zaposleni u udrugama osoba s invaliditetom na radnim mjestima osobnih asistenata.

Temeljem članka 4. stavka 5. Pravilnika u 2019. godini 5 je poslodavaca zatražilo izuzimanje radnika zaposlenih na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada, odnosno zaposlenih na poslovima Oružanih snaga RH, policijskim poslovima, poslovima zaštite i spašavanja, poslovima zaštite osoba i imovine, te poslovima vatrogasaca i pirotehničara na koje se, sukladno Zakonu o zaštiti na radu, primjenjuju posebni propisi o zaštiti na radu. Mjesečno se evidentira 154 poslodavaca kojima se izuzimaju radnici temeljem gore navedene odredbe Pravilnika.

Temeljem članka 4. stavka 7. Pravilnika u 2019. godini 23 je poslodavaca podnijelo zahtjev za izdavanje suglasnosti za izuzimanje radnika zaposlenih na radnim mjestima s posebnim

uvjetima rada na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o izuzimanju tih radnih mjesta od kojih su svi pozitivno riješeni. Mjesečno se evidentira 518 poslodavaca kojima se izuzimaju radnici temeljem mišljenja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

2.1.2.8. Zapošljavanje osoba s invaliditetom izvan/iznad propisane kvote

Zavod evidentira i poslodavce koji nisu obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom, te poslodavce koji su obveznici kvotnog zapošljavanja, a zapošljavaju osobe s invaliditetom preko propisane kvote. U 2019. godini novčanu nagradu ostvarilo je 190 poslodavaca za zapošljavanje 429 osoba s invaliditetom, kojima je za tu namjenu isplaćeno ukupno 3.066.802,02 ka.

2.2. Profesionalna rehabilitacija

2.2.1. Uvod

Tijekom 2019. godine nastavilo se s radom na unapređenju mjera profesionalne rehabilitacije te na provođenju aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom, što je u skladu sa strateškim ciljevima Zavoda za razdoblje od 2019. do 2021. godine.

U cilju omogućavanja bolje i kvalitetnije implementacije sustava profesionalne rehabilitacije, u svibnju 2018. godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona (NN 39/18) s nekoliko ključnih izmjena: direktno uključivanje nezaposlenih osoba s invaliditetom u usluge profesionalne rehabilitacije; proširenje namjene korištenja sredstva koja se prikupljaju s osnova novčane naknade i na održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije, te prijenos osnivačkih prava CPR-ova u cijelosti na Republiku Hrvatsku.

Na ovaj način značajno se utjecalo na sustav profesionalne rehabilitacije, odnosno stvoreni su uvjeti za nesmetano funkcioniranje CPR-ova, a nezaposlene osobe s invaliditetom se mnogo brže mogu uključivati u usluge profesionalne rehabilitacije.

2.2.2. Poslovi stručnog nadzora

2.2.2.1. Centri za profesionalnu rehabilitaciju

Stručni nadzor nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju (dalje u tekstu: CPR) i ugovorenih podizvođača usluga profesionalne rehabilitacije obuhvaća: kontrolu obrade predmeta (broj, sadržaja i vremenskog trajanja obrade predmeta prema svakoj usluzi profesionalne rehabilitacije), kontrolu izvedbenih, kadrovskih, lokacijskih i prostornih uvjeta, praćenje prihoda i rashoda CPR-ova, kontrolu sadržaja predmeta (potrebna dokumentacija po svakom predmetu), stručne radionice za djelatnike CPR-ova, kolegije s ravnateljima CPR-ova, pružanje stručne podrške stručnim radnicima u CPR-ovima te stručnu analizu nalaza i mišljenja u postupku profesionalne rehabilitacije.

Zavod je nositelj razvoja novog modela profesionalne rehabilitacije dok su CPR-ovi zaduženi za njegovu provedbu. Do sada su u Hrvatskoj osnovana četiri CPR-a: CPR Zagreb, CPR Osijek, CPR Rijeka i CPR Split. Tijekom 2019. godine zaposlenici Zavoda su kontinuirano pružali stručnu podršku stručnim radnicima u CPR-ova s ciljem postizanja što ujednačenije prakse i kvalitete u njihovom radu s osobama s invaliditetom. Sustav profesionalne rehabilitacije je nov sustav koji se implementira na razini države i nema predložka iz prakse po kojem su CPR-ovi osnivani, već su se svi poslovni procesi, protokoli i postupanja razvijali od nule, te je izuzetno važna kontinuirana, gotovo svakodnevna uključenost Zavoda kako bi se ostvario cilj da svi CPR-ovi imaju istu razinu kvalitete pružanja usluge i da su ujednačeni u svom postupanju.

Stručna podrška pružana je u prvom redu u pisanom obliku, elektronskim putem u formi interdisciplinarnih stručnih mišljenja i stručnih naputaka na temelju pročitanih nalaza i mišljenja o izvršenim uslugama pojedinih stručnih timova CPR-ova, telefonskim putem te terenskim radom u samim centrima.

Zavod je kontinuirano provodio stručnu analizu nalaza i mišljenja CPR-ova. Analizom su bili obuhvaćeni nalazi i mišljenja svih usluga koje je CPR provodio tijekom godine, a utvrđivala se usklađenost nalaza i mišljenja sa Standardima usluga i Pravilnikom o profesionalnoj rehabilitaciji. Jednako se odnosila na predmete koji su bili završeni, kao i na predmete koji su još bili u fazi obrade.

Stručna analiza nalaza i mišljenja kontinuirano se provodi i kroz uvid u nalaze i mišljenja koji su zaprimljeni radi izdavanja uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad, te nalaza i mišljenja kojima se utvrđuje potreba za isplatom poticaja.

Sveukupno je Zavod kroz stručni nadzor imao uvid u preko 450 nalaza i mišljenja koje su CPR-ovi izradili i otpremili te u velik broj nalaza i mišljenja dok su još bili u pojedinim fazama obrade.

U 2019. godini izvršeno je ukupno 7 terenskih izvida u CPR-ove. Terenskim izvidima utvrđeno je da CPR posluju u skladu sa svim propisima. Na temelju utvrđenog stanja stručnim radnicima CPR-a su usmenim putem tijekom izvida, a i pismeno putem elektronske pošte date upute i sugestije o postupanju u pojedinim slučajevima. U sklopu Usluge 1., te Usluge 3. osim ostalih statusa koji se procjenjuju, utvrđuju se i postojeća školska znanja (informatika, matematika i hrvatski). S ciljem osiguravanja ujednačenog pristupa, te pružanja iste kvalitete usluga Zavod je početkom 2019. godine naručio od Pučkog otvorenog učilišta izradu testova za provjeru znanja iz informatike (I. i II. razina znanja). Provedeno je testno razdoblje i edukacija za primjenu testova za 6 stručnih radnika CPR-ova, koji primjenjuju testove. Slijedom toga, od lipnja 2019. godine svi CPR-ovi primjenjuju u obradi iste testove znanja iz informatike.

U 2019. godini nastavilo se sa redovitim održavanjem kolegija ravnatelja CPR-ova na mjesečnoj razini i ukupno je do kraja godine održano 9 kolegija.

Stručnim nadzorom uočene su slijedeće poteškoće u radu CPR-ova: poteškoće na razini sustava, poteškoće u procesu profesionalne rehabilitacije te poteškoće u provođenju usluga.

Slijedom utvrđenih rezultata stručnog nadzora donesene su preporuke i prijedlozi za poboljšanje.

2.2.2.2. Zaštitne radionice, integrativne radionice i radne jedinice

Stručni nadzor ZIR za 2018. godinu proveden je za sve ZIR koje su bile upisane u Knjigu evidencije zaštitnih radionica na dan 31.12.2018. godine kako slijedi: Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje Suvenir Arbor, Sirač, Zaštitna radionica Tekop Nova Pula, Lada d.o.o. za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida, Zagreb, URIHO - Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Zagreb, Ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom DES, Split, Srednja strukovna škola, Varaždin - *Zaštitna radna jedinica*, Hrast-Export-Puklavec d.o.o., Martijanec - *Zaštitna radna jedinica*. Stručni nadzor nad zaštitnom radnom jedinicom Bilokalnik - IPA industrija papirne ambalaže d.d., Koprivnica nije proveden budući je Ministarstvo rada i mirovinskog sustava Rješenjem od 1. listopada 2019. godine (KLASA:

UP/I-100-03/19-02/01, URBROJ: 524-04-02/1-19-2) ukinulo status zaštitne radne jedinice tvrtki Bilokalnik - IPA industrija papirne ambalaže d.d. iz Koprivnice.

Stručni nadzor ZIR proveden je i za tri novoosnovane integrativne radionice (osnovane su u 2018. godini), koje su na dan 31.12.2018. godine bile upisane u Knjigu evidencije integrativnih radionica kako slijedi:

1. Labtex d.o.o., Zagreb
2. Krokoteks d.o.o., Sv. Ivan Zelina
3. Hedona d.o.o., Križevci

Stručni nadzor su zajednički proveli Sektor za profesionalnu rehabilitaciju i Sektor za zapošljavanje i kontrolu, a sukladno „Uputi o načinu provođenja stručnog nadzora zaštitnih radionica, integrativnih radionica i radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom“, odnosno „Izmjeni Upute o načinu provođenja stručnog nadzora zaštitnih radionica, integrativnih radionica i radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom“ (KLASA: 030-01/18-01/36, URBROJ: 426-01-19-10 od 30.01.2019. godine). Slijedom utvrđenih rezultata stručnog nadzora donesene su preporuke i prijedlozi.

2.2.3. Uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad

Tijekom 2019. godine Zavod je izdavao uvjerenja o utvrđenom invaliditetu u odnosu na rad. U razdoblju od 1.1. do 31.12.2019. ukupno je izdano 294 uvjerenja. Uvjerenja se izdaju ukoliko stupanj utvrđenog invaliditeta u odnosu na rad iznosi od 1 do 4.

2.2.4. Projekti usmjereni na razvoj sustava profesionalne rehabilitacije

2.2.4.1. Pilot projekt nadzor nad radom CPR-a Zagreb i razmjena podataka između Zavoda i CPR-ova

U 2017. godini je pokrenut „Pilot projekt nadzora nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju i razmjena podataka između Zavoda i CPR-a Zagreb“, koji se provodio od veljače 2018. godine u CPR-u Zagreb putem aplikacije REA sa ciljem provođenja valjanog mjerenja njihove učinkovitosti te posredno razvoja jedinstvene i organizirane zbirke podataka od strane provoditelja usluga profesionalne rehabilitacije. Projektom su bile obuhvaćene dvije usluge. Tijekom 2019. godine nastavilo se s unapređenjem postojeće aplikacije te je izrađena

testna verzija aplikacije za preostalih 10 usluga profesionalne rehabilitacije, koja je trenutno u fazi testiranja.

Od početka primjene (01.03.2018.) kroz aplikaciju je obrađen 391 predmet.

Tijekom provedbe projekta kroz testno razdoblje utvrđeno je kako takav sustav ima brojne prednosti. U 2020. godini planiran je daljnji razvoj aplikacije, implementacija iste u drugim CPR-ovima te povezivanje s drugim računalnim sustavima.

2.2.4.2. Nagrada „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom za 2018. godinu“

Zavod je u 2019. godini nastavio s provedbom projekta Nagrada „Poslodavac godine za osobe s invaliditetom“ za 2018. godinu u suradnji s partnerima Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Hrvatskom udrugom poslodavaca, Institutom za razvoj tržišta rada, Moj Posao i Zajednicom saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH.

Glavni cilj pokretanja projekta je utjecati na povećanje zapošljavanja osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, kroz promicanje, unapređivanje i poticanje zapošljavanja, podizanjem svijesti i razmjenom iskustava te uspostavljanjem dobre suradnje između glavnih dionika na tržištu rada.

Ukupno je dodijeljeno šest nagrada, pobjednicima unutar kategorija: javni sektor; privatni sektor; mikro, mali, srednji i veliki poslodavac te izdvojena kategorija „primjer dobre prakse“.

2.2.4.3. Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih radionica i integrativnih radionica

Tijekom 2019. godine započela je provedba projekta, u partnerstvu s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i suradnji sa svim ZIR-ovima u RH (potpisani sporazumi o suradnji na projektu), a do kraja 2019. godine je na radni trening uključeno ukupno 25 korisnika; Korisnicima se omogućuje sudjelovanje u prilagođenom programu osposobljavanja u zaštitnim i integrativnim radionicama, uz potrebnu sustavnu stručnu podršku.

S obzirom da je za takve osobe teško unaprijed procijeniti odgovarajuće radno mjesto, projekt omogućava isprobavanje različitih zanimanja, kako bi se našlo optimalno za tu osobu.

Glavni je cilj osposobiti osobe s invaliditetom za rad i samostalno osiguravanje materijalne egzistencije, čime se izravno povećava njihova socijalna uključenost te umanjuje rizik od siromaštva i marginaliziranosti.

2.2.4.4. *„Kineziologija rada – prevencija mišićno-koštanih poremećaja: pravilnim navikama do očuvanja radnih sposobnosti i povećane radne učinkovitosti,,*

Krajem 2019. Zavod je započeo s provedbom projekta u partnerstvu s Ustanovom URIHO i Ivančicom d.d. (potpisani sporazumi o partnerstvu na projektu).

Glavni je cilj doprinijeti unaprjeđenju zdravlja radnika i prevenciji mišićno-koštanih poremećaja, čime se dugoročno utječe na očuvanje radne sposobnosti, produženje radnog vijeka i povećanje radne učinkovitosti radnika.

Specifični ciljevi projekta:

- Izraditi Priručnik s osnovama pravilnih položaja i pokreta prilikom obavljanja poslova s prikazanim foto i grafičkim rješenjima i opisom pogrešnih i pravilnih pokreta za tri kategorije radnih mjesta
- Podići razinu svijesti poslodavaca i radnika o: važnosti edukacije i kontinuiranom radu na unaprjeđenju zdravlja na radnom mjestu te prevenciji ozljeda i profesionalnih bolesti, svakodnevnoj primjeni pravilnih položaja i pokreta pri obavljanju posla na radnom mjestu

2.2.4.5. *Priručnik s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta*

Stručni radnici Sektora za profesionalnu rehabilitaciju su u suradnji sa Sektorom za vještačenje i stručnim radnicima CPR-ova izradili drugi dio Priručnika s preporukama za razumnu prilagodbu radnog mjesta.

Isti je izrađen za 5 vrsta oštećenja/poremećaja/bolesti i obuhvaća kratak opis stanja te preporuke i savjete za razumnu prilagodbu radnog mjesta kao i izbor najprimjerenijeg radnog mjesta i zanimanja. Obuhvaćene su sljedeće teme: amputacije, depresivni poremećaji, dijabetes, epilepsija i specifične teškoće učenja.

Priručnik je tiskan u 300 primjeraka, objavljen na službenoj internetskoj stranici Zavoda (www.zosi.hr) te prosljeđen/dostavljen Hrvatskoj udruzi poslodavaca, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, te svim CPR-ovima, zaštitnim radionicama, savezima udruga i udrugama osoba s invaliditetom, kao i poslodavcima.

Primjenjuju ga stručnjaci/savjetnici u pružanju sustavne i kontinuirane podrške osobama s invaliditetom prilikom odabira zanimanja i uključivanja u radno okruženje. Koristi se i u radu s poslodavcima – informira o mogućnostima prilagodbe radnog mjesta i učinkovitog uključivanja osoba s invaliditetom u radnu sredinu.

2.2.5. Edukacije u organizaciji Sektora za profesionalnu rehabilitaciju

Zavod provodi kontinuiranu stručnu edukaciju za sve stručnjake koji sudjeluju u pružanju usluga profesionalne rehabilitacije. Osnovna edukacija je u 2019. godini provedena za 8 novozaposlenih stručnjaka koji rade na području profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Za stručnjake CPR-ova provedena je edukacija o primjeni testova iz informatike, u okviru testiranja školskih znanja u provedbi Usluge 1 – sudjelovalo 6 stručnih radnika.

Zavod je u 2019. godini nastavio s provođenjem stručnih edukacija za stručnjake u području profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u cilju stjecanja specifičnih znanja svih stručnjaka uključenih u postupak provođenja usluga profesionalne rehabilitacije i onih koji su uključeni u zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom u posebnim uvjetima zapošljavanja. 3. stručna edukacija okupila je 76 stručnjaka, 4. stručna edukacija 68 stručnjaka, a 5. stručna edukacija 71 stručnjaka (HZZ, CPR-ovi, ZIR-ovi).

Zavod je u 2019. započeo s ciklusom edukativnih radionica za radne instruktora ZIR-ova u cilju stjecanja znanja o specifičnostima funkcioniranja osoba s invaliditetom i samoj ulozi radnog instruktora u radu s osobama s invaliditetom. Ukupno je sudjelovalo 60 radnih instruktora.

Organizirane su stručne radionice za vještake Područnog ureda Zagreb, u suradnji s CPR-ovima u cilju dodatnog informiranja i upoznavanja s uslugama profesionalne rehabilitacije propisanih Standardima usluga profesionalne rehabilitacije i procesom rehabilitacijske procjene koju provode CPR-ovi. Ukupno je sudjelovalo 43 stručnjaka.

Zaposlenici Sektora za profesionalnu rehabilitaciju su sudjelovali tijekom godine na 48 stručnih skupova, radionica, konferencija, te okruglih stolova.

2.3. Organiziranje tradicionalnog međunarodnog stručnog skupa s ciljanom tematikom vezanom uz profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

U Zagrebu je 25. i 26. studenog 2019. godine održana 1. međunarodna konferencija s područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom s temom „Put do održivog zapošljavanja“, u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH i Zavoda, pod pokroviteljstvom Ministarstva rada i mirovinskog sustava.

Konferencija je okupila vodeće europske stručnjake iz područja vještačenja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Djelokrug rada i aktivnosti Zavoda (Sektor za vještačenje, Sektor za profesionalnu rehabilitaciju i Sektor za zapošljavanje i poticaje) predstavljen je u tri sekcije: 3 panel rasprave i izlaganja međunarodnih predavača iz Estonije, Belgije, Austrije, Njemačke, Portugala i Španjolske.

2.4. Provođenje postupka vještačenja u prvom i drugom stupnju

Zakonom o JTV utvrđen je opseg i način rada, kadrovska struktura te početak rada Sektora za vještačenje, a postupak vještačenja propisan je Uredbom.

U Sektoru za vještačenje provodi se vještačenje u svrhu ostvarivanja prava u području socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, prava po osnovi roditeljskih potpora i zaštite ratnih i civilnih žrtava rata.

Vještačenje se provodi u prvom i drugom stupnju, princip vještačenja je interdisciplinarnan, radi se u vijećima od minimalno jednog vještaka specijalista i jednog vještaka stručnog savjetnika. Nakon provedenog vještačenja donosi se nalaz i mišljenje.

Radni prostor Zavoda uglavnom je smješten u prostorijama HZMO i uglavnom ne udovoljava potrebama Zavoda, niti veličinom niti pristupačnošću osobama s invaliditetom.

U prosincu 2019. godine Središnji ured u Zagrebu uselio je u novi prostor, koji u cijelosti udovoljava potrebama zaposlenika Zavoda i pristupačan je osobama s invaliditetom. Odmah su izvršene pripreme za organizaciju rada Odjela za vještačenje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji PU Zagreb i Samostalnog odjela za vještačenje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, u prostorijama HZMO na adresi Zagreb, Mihanovićeve 3.

Osiguravanje stručnog liječničkog kadra i tijekom 2019. godine ostao je najsloženiji proces i predstavljao najveći rizik. Posljedica je to generalnog nedostatka liječnika specijalista u Republici Hrvatskoj i problem je s kojim će se Zavod sretati i u predstojećem razdoblju.

Radi zadovoljenja potrebe za vještačenjem potrebno je zaposliti još oko 50 vještaka specijalista u punom radnom vremenu.

Nedostatak liječničkog kadra tijekom 2019. godine rješavan je:

- pojačanim angažmanom vještaka specijalista na ugovor o djelu, koliko je to omogućavao postojeći radni prostor. Ovi vještaci su u 2019. godini odradili 50 % zaprimljenih zahtjeva za vještačenje.
- dodatno je zaposleno administrativno osoblje za procese vještačenja i pomoćne poslovne procese
- prekovremenim radom za vještake u prvom stupnju
- prekovremenim radom za vještake u drugom stupnju za ispomoć pri rješavanju predmeta u prvom stupnju i edukaciju novih vještaka, stalnih i onih na ugovor o djelu.

2.4.1. Uredba o metodologijama vještačenja

Uredba i dalje radi na približavanju metodologija vještačenja i ostvarivanja cilja jedinstvenog tijela vještačenja da se postupak vještačenja provodi po jedinstvenoj metodologiji u okviru jedinstvenog tijela vještačenja s ciljem da korisnik temeljem jednog nalaza i mišljenja može ostvariti prava u različitim sustavima.

Zakonska regulativa koja osigurava ostvarivanje prava u raznim sustavima još uvijek nije usklađena s Uredbom (članak 22. stavak 5. Uredbe omogućava da tijelo koje je zatražilo vještačenje dostavi ovjerenu presliku obrasca „Nalaza i mišljenja o težini i vrsti invaliditeta - oštećenja funkcionalnih sposobnosti“ na zahtjev drugog tijela nadležnog za priznavanje prava iz područja socijalne skrbi, zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, ukoliko drugo tijelo ocijeni da je u postupku ostvarivanja prava iz tog područja potrebno provesti vještačenje).

U posljednjem kvartalu 2019. započete su aktivnosti na Prijedlogu izmjena, prvenstveno u smislu usklađivanja sa Zakonom o stažu osiguranja s povećanim trajanjem.

2.4.2. Prvostupanjski postupci vještačenja

Vještačenje u prvom stupnju provodi se u područnim uredima Osijek, Rijeka, Split, Varaždin i Zagreb, te u 13 izdvojenih mjesta rada – Bjelovar, Dubrovnik, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Pula, Sisak, Šibenik, Virovitica, Vukovar, Zadar.

Tablica 4. Područni uredi i izdvojena mjesta rada

Područni ured	Zagreb	Osijek	Rijeka	Split	Varaždin
<i>Izdvojeno mjesto rada</i>	<i>Bjelovar Sisak Karlovac</i>	<i>Požega Slavonski Brod Vukovar</i>	<i>Gospić Pula</i>	<i>Zadar Dubrovnik Šibenik</i>	<i>Koprivnica</i>

		<i>Virovitica</i>			
Udio zaprimljenih zahtjeva za vještačenjem (%)	42,5	18,0	9,6	19,5	10,4
Udio riješenih zahtjeva (%)	40,6	19,3	10,0	19,4	10,7
Broj zaprimljenih zahtjeva	50189 (2528 UDU/ 180 RS HRVI/ 253 HVO)	21234 (3282 UDU/ 239 RS HRVI/ 208 HVO)	11392 (570 UDU/ 14 RS HRVI/ 23 HVO)	22955 (1794 UDU/ 382 RS HRVI/ 179 HVO)	12310 (567 UDU/ 14 RS HRVI / 25 HVO)
Broj riješenih zahtjeva (I.ST-118249)	48012 (2292 UDU/131 RS HRVI/ 56 HVO)	22883 (2724 UDU/184 RS HRVI/ 129 HVO)	11780 (343 UDU/ 13 RS HRVI/ 12 HVO)	22923 (1382 UDU/ 370 RS HRVI/ 90 HVO)	12651 (531 UDU/ 1 RS HRVI/ 10 HVO)
Broj obavljenih kućnih posjeta	204	21	224	53	13
Broj neobavljenih kućnih posjeta	2	1	3	4	1

Na početku 2019. godine ukupni neriješeni ostatak bio je 22.404, a na kraju godine 25.533 predmeta/zahtjeva. Povećani ostatak rezultat je velikog broja zaprimljenih HRVI predmeta koji se rješavaju u I. stupnju i u II. stupnju (revizija).

Tijekom 2019. godine ukupno je zaprimljeno 118.080 zahtjeva, a riješeno je ukupno 115.312 zahtjeva. U 2019. godini je zaprimljeno 13.353 zahtjeva više nego tijekom 2018. godine, uglavnom na račun zahtjeva za prava iz socijalne skrbi i zahtjeva prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Tablica 5. Stanje predmeta u 2019. godini na razini Zavoda (zbrojen i HRVI)

Naručitelj usluge	Broj zaprimljenih predmeta	Udio %	Broj riješenih predmeta	Udio %
HZMO (+radna sposobnost hrvatskih branitelja i pripadnika HVO-a)	58.345 (829 HRVI/ 688 HVO)	50	58.720 (699 HRVI/ 301 HVO)	51,0
HZZO	7.275	6	7.291	6,2
CZSS	41.844	35	43.213	37,5
UDU (zdravstvena zaštita i zahtjevi hrvatskih branitelja)	10.616 (8.741 HRVI)	9	6.088 (4.331 HRVI)	5,3
UKUPNO	118.080	100	115.312	100

Tablica 6. Stanje HRVI predmeta u 2019. godini na razini Zavoda

Status/Stanje	UKUPNO	UDU	HZMO (RS)	HZMO (HVO)
Zaprimljeno	10.258	8.741	829	688
Riješeno	5.331	4.331	699	301
Sveukupno	15.589	13.072	1.528	989

2.4.3. Drugostupanjski postupci vještačenja

U drugom stupnju vještačenje se provodi u Središnjem uredu, u žalbenom postupku i u postupku revizije (braniteljski predmeti), a viši vještaci aktivno sudjeluju u sudskim postupcima, očituju se, po zahtjevu suda na sudske vještake, a po odluci Upravnog vijeća provode i prvostupanjska vještačenja u svrhu ispomoći područnim uredim, provode edukaciju novoprimitljenih vještaka, sudjeluju u organizacijama stručnih skupova radionice, sudjeluju u izmjeni Uredbe, participiraju u međuresornoj suradnji i poslovima koordinacije sa sustavima za koje se vrše usluge vještačenja.

Tablica 7. Stanje predmeta u Središnjem uredu u 2019. godini

Status/Stanje	UKUPNO	HZMO	HZZO	MDOMSP	MZ
Zaprimljeno	6.566	4.662	51	1.850	3
Riješeno	6.411	4.646	50	1.712	3
Sveukupno	12.977	9.308	101	3.562	6

Tablica 8. Stanje HRVI predmeta u Središnjem uredu u 2019. godini

Status/Stanje	UKUPNO	UDU-revizija	HZMO (RS)	HVO	MHB
Zaprimljeno	7.289	5.857	364	36	1.032
Riješeno	5.605	4.331	357	21	896
Sveukupno	12.894	10.188	721	57	1.928

2.4.4. Edukacija

Tijekom 2019. kontinuirano se provodio sustav *mentoriranja* za sve nove vještake koji ulaze u sustav vještačenja, a sastojao se od neposrednog rada jedan vještak – jedan mentor, te kontrole izrade nalaza i mišljenja. Edukacija novih vještaka se provodi u nadležnom područnom uredu pod nadzorom rukovoditelja.

Nastavilo se planirano kvartalno provođenje radionica za sve vještake s ciljem ujednačavanja kriterija vještačenja. Održane su tri tematska Stručna skupa – radionice (u II., VII. i IX. mjesecu) na razini svih vještaka u Zavodu s temama iz svakodnevne prakse, a s ciljem ujednačavanja postupaka vještačenja i podizanja kvalitete vještačenja.

Nadalje vještaci specijalisti i vještaci stručni savjetnici moraju provoditi individualne edukacije u svrhu obnove licence za rad i usklađivanja svog znanja sa novim trendovima u okviru njihove osnovne edukacije.

U svrhu ujednačavanja postupaka vještačenja, vještaci su prisustvovali radionicama u organizaciji Sektora za profesionalnu rehabilitaciju te radionicama koje su organizirali Centri za socijalnu skrb, prema regionalnoj pripadnosti.

Uz sudjelovanje na stručnim skupovima i kongresima u svrhu unaprjeđivanja znanja u okviru svoje struke i obnavljanja licence za rad, vještaci su sudjelovali i na javnim tribinama, skupovima, okruglim stolovima i obljetnicama brojnih udruga i saveza.

Stručni referenti koji obavljaju poslove iz domena uredskog poslovanja obavili su edukaciju u organizaciji Odjela za opće poslove.

2.4.5. Stručni nadzor i kontrola

U svim područnim uredima kontinuirano se, na tjednom nivou provodi stručni nadzor nad izlaznim Nalazima i mišljenjima s ciljem ujednačavanja postupka vještačenja na razini čitavog Zavoda.

U svrhu ujednačavanja kriterija vještačenja, tijekom 2019. godine izdane su Upute za vještačenje radne sposobnosti pripadnika Hrvatskog vijeća obrane te Zaključci radionica u veljači, srpnju i rujnu 2019. godine.

2.4.6. Unaprjeđenje informatizacijskog sustava

U svim postupcima vještačenja implementirana je aplikacija za pisanje nalaza i mišljenja u svim područnim uredima i u središnjem uredu, što je značajno olakšalo i ubrzalo rad vještaka u prvom i drugom stupnju.

Tijekom 2019. godine u produkciju je stavljena nova verzija MIA programa u kojoj je omogućeno podnošenje e-zahtjeva za vještačenje te se intenzivno nastavilo raditi na pripremi za povezivanje Zavoda s ključnim naručiteljima usluga vještačenja, jer je to nužno potrebno za efikasnu administrativnu obradu predmeta, ubrzanje postupka vještačenja, osiguranje vjerodostojne medicinske dokumentacije i zaštitu osobnih podataka korisnika.

3. IZVRŠENJE FINANCIJSKOG PLANA ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROFESIONALNU REHABILITACIJU I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM ZA RAZDOBLJE OD 01.01. DO 31.12.2019.

3.1. Uvod

U 2019. godini isključivi prihodi Zavoda bili su iz Državnog proračuna (sukladno odredbama članka 39.b Zakona sredstva za financiranje poslovanja Zavoda osiguravaju se u državnom proračunu i iz drugih izvora).

3.2. Izvršenje financijskog plana za 2019. godinu

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019. godinu na poziciji 08635-Zavod, nakon smanjenja, planirana su sredstva u iznosu 212.456.124,00 kn.

Sa 31.12.2019. godine doznačena su i utrošena sredstva u iznosu od 115.028.168,30 kn, što je 54,14 % od planiranog.

U 2019. godini Zavod je ostvario izvršenje ukupnog financijskog plana u odnosu na planirana novčana sredstva za 45,86 % manje, a što je posljedica ne isplate naknade građanima i kućanstvima u novcu temeljem raspisanog javnog natječaja u 2019. godini za otvaranje novih radnih mjesta i održavanja zaposlenosti u integrativnim i zaštitnim radionicama.

Rashode poslovanja u 2019. godini Zavod je sveo u okvire raspoloživih financijskih sredstava.

Tablica 9. Izvršenje za 2019. godinu

Namjena	Konto	Plan 2019.	Utrošena sredstva u 2019.	Udio utrošenih sredstva %
A875001 Administracija i upravljanje		68.870.785,00	64.661.124,07	93,89
Plaće za redovan rad	3111	34.825.000,00	32.563.009,91	93,50
Plaće u naravi	3112	0,00	0,00	-
Plaće za prekovremeni rad	3113	2.300.000,00	2.423.624,51	105,37
Ostali rashodi za zaposlene	3121	1.300.000,00	1.193.661,40	91,82
Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	3132	5.745.375,00	5.326.577,43	92,71
Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	3133	128.900,00	41.902,86	32,51
Službena putovanja	3211	496.000,00	391.670,49	78,97
Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojen život	3212	1.136.000,00	981.751,47	86,42
Stručno usavršavanje zaposlenika	3213	315.150,00	218.822,77	69,43
Ostale naknade troškova zaposlenih	3214	30.000,00	0,00	0,00

Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	3221	592.500,00	396.725,30	66,96
Energija	3223	690.575,00	682.286,74	98,80
Materijal i dijelovi za tek. i održavanje	3224	15.000,00	9.883,00	65,89
Sitni inventar i auto gume	3225	24.000,00	11.207,45	46,70
Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	3227	0,00	0,00	-
Usluge telefona, pošte i prijevoz	3231	2.292.000,00	2.142.279,96	93,47
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	3232	1.149.825,00	1.192.211,81	103,69
Usluge promidžbe i informiranja	3233	350.000,00	84.200,00	24,06
Komunalne usluge	3234	515.000,00	318.555,41	61,86
Zakupnine i najamnine	3235	1.130.000,00	748.163,94	66,21
Zdravstvene i veterinarske usluge	3236	90.000,00	6.791,40	7,55
Intelektualne i osobne usluge	3237	12.519.600,00	13.629.590,25	108,87
Računalne usluge	3238	80.000,00	38.162,50	47,70
Ostale usluge	3239	1.870.700,00	1.025.940,29	54,84
Naknade troškova osobama izvan rad. odnosa	3241	803.000,00	801.946,89	99,87
Naknada za rad predstavničkih tijela	3291	133.000,00	132.979,52	99,98
Premije osiguranja	3292	15.000,00	14.112,81	94,09
Reprezentacija	3293	179.000,00	163.410,13	91,29
Članarine i norme	3294	200,00	200,00	100,00
Pristojbe i naknade	3295	32.000,00	33.195,62	103,74
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3299	300,00	300,00	100,00
Bankarske usluge i usluge pl. prometa	3431	21.000,00	20.617,17	98,18
Zatezne kamate	3433	660,00	659,04	99,85
Ostali nespomenuti financijski rashodi	3434	0,00	0,00	-
Naknade građanima i kućanstvima u novcu	3721	0,00	0,00	-
Naknade građanima i kućanstvima u naravi	3722	81.000,00	66.720,00	82,37
Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	3831	10.000,00	0,00	0,00
A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom		1.610.000,00	457.573,32	28,42
Službena putovanja	3211	215.000,00	113.182,62	52,64
Zakupnine i najamnine	3235	10.000,00	9.250,00	92,50
Intelektualne i osobne usluge	3237	1.250.000,00	311.843,80	24,95
Ostale usluge	3239	60.000,00	1.855,00	3,09
Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	3241	75.000,00	0,00	0,00
Naknade građanima i kućanstvima u novcu	3721	0,00	21.441,90	-
Naknade građanima i kućanstvima u naravi	3722	0,00	0,00	-
A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom		140.000.000,00	48.465.701,06	34,62
Kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika	3692	0,00	134.389,86	-
Naknade građanima i kućanstvima u novcu	3721	140.000.000,00	48.331.311,20	34,52
K875005 Opremanje		1.478.088,00	982.624,65	66,48
Uredska oprema i namještaj	4221	758.450,00	692.023,82	91,24
Komunikacijska oprema	4222	42.750,00	10.292,00	24,07
Medicinska i laboratorijska oprema	4224	100.000,00	0,00	0,00
Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	4227	180.000,00	280.308,83	155,73
Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	4511	396.888,00	0,00	0,00
K875006 Informatizacija		150.000,00	139.525,00	93,02
Licence	4123	150.000,00	139.525,00	93,02
Ulaganje u računalne programe	4262	0,00	0,00	0,00
K875007 Obnova voznog parka		347.251,00	321.620,20	92,62

Zakupnine i najamnine	3235	347.251,00	321.620,20	92,62
UKUPNO		212.456.124,00	115.028.168,30	54,14

3.3. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine

Aktivnost A875001 Administracija i upravljanje

Za provedbu ove aktivnosti bila su planirana sredstva u iznosu od 68.870.785,00 kn, a utrošeno je 64.661.124,07 kn, odnosno 93,89 % od planiranog.

Naziv aktivnosti	Plan 2019. (kn)	Izvršenje 2019. (kn)	Indeks izvršenje/plan (%)
A875001 Administracija i upravljanje	68.870.785,00	64.661.124,07	93,89

31-Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene izvršeni su u iznosu od 41.548.776,11 kn, odnosno 93,79 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Od ukupno izvršenih rashoda za zaposlene, na rashode za plaće za redovan rad (zajedno s doprinosima) odnosi se 37.931.490,20 kn, plaće za prekovremeni rad 2.423.624,51 kn dok se na ostale rashode za zaposlene odnosi iznos od 1.193.661,40 kn. Prekoračenje planiranih sredstava na stavci prekovremenog rada posljedica je manjka broja zaposlenih djelatnika u Zavodu, prvenstveno na poslovima vještačenja. Ključni razlozi za to su nedostatak prikladnog poslovnog prostora za potrebe Zavoda i nedostatak liječnika na tržištu rada. Naime, Zavod obavlja tri djelatnosti: vještačenje koje je organizirano na razini države u 5 područnih ureda, 13 izdvojenih mjesta rada i središnjem uredu, te profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje osoba s invaliditetom koje teritorijalno pokrivaju čitavu državu, ali su locirani samo u Zagrebu. Poslovni prostor kojim Zavod raspolaže nije zadovoljavajući niti za trenutno zaposlene, niti za planirani potrebni broj djelatnika. Obzirom na zaostatke u djelatnosti vještačenja, jedna od mjera za smanjenje ročnosti i povećanje ažurnosti u rješavanju predmeta je prekovremeni rad. Organizacijom rada u prekovremenim satima, te angažiranjem vanjskih vještaka na ugovor o djelu smanjen je broj zaostataka u predmetima iako je u 2019. zaprimljeno 13.353 predmeta/zahtjeva više nego u prethodnoj godini. Nastavno na navedeno postoji velika potreba za organizacijom rada u prekovremenim satima, što je posljedica prekoračenja planiranih sredstava.

32-Materijalni rashodi

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 23.024.351,75 kn, odnosno 94,14 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Sredstva su utrošena na način da je: 981.715,47 kn utrošeno za prijevoz zaposlenika na rad i s rada, 682.286,74 kn na ime energije, 2.142.279,96 kn za plaćanje usluga telefona, pošte i prijevoza, 11.207,45 kn za nabavu sitnog inventara i auto guma, 396.725,30 kn za kupnju uredskog materijala i ostalih materijalnih rashoda. Za stručna usavršavanja zaposlenih ukupno je u 2019. godini utrošeno 218.822,77 kn, za službena putovanja 391.670,49 kn, za usluge promidžbe i informiranja 84.200,00 kn. Zakupnine i najamnine 748.163,94 kn, dok je za usluge tekućeg i investicijskog održavanja isplaćeno ukupno 1.192.211,81 kn, povećanje na navedenoj stavci odnosi se na ulaganje u poslovne prostorije Zavoda na lokaciji Radnička cesta 1. Među najvećim troškovima u ovoj grupi rashoda su sredstva namijenjena za intelektualne i osobne usluge koja su iznosila 13.629.590,25 kn, i najvećim dijelom su korištena za pokriće troškova ugovora o djelu za vanjske vještake, student servisa te dio za sufinanciranje aktivnosti udruga osoba s invaliditetom. Zavod provodi vještačenja u prvom i drugom stupnju u postupcima radi ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, zdravstva, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, zaštite ratnih i civilnih žrtava rata, te drugim područjima u kojima se ostvaruju određena prava na temelju vještačenja. Od samog osnivanja pa do danas, te stupanja na snagu novog Zakona o hrvatskim braniteljima domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17) Zavod, zbog nedovoljnog broja zaposlenih doktora vještaka i neadekvatnih poslovnih prostora (u prostornom i funkcionalnom smislu), nije dosegnuo zadovoljavajuću funkcionalnost u obavljanju svojih djelatnosti. Kako bi se normaliziralo poslovanje Zavoda u ovom segmentu i smanjili naslijeđeni zaostaci potrebno je zapošljavanje adekvatnog broja zaposlenika prvenstveno na poslovima vještačenja i ostalih povezanih poslova Zavoda. Isto nije provedivo obzirom na nedostatak liječnika na tržištu rada, ali i činjenicu da liječnici u Zavodu imaju manje koeficijente plaća nego liječnici koji rade u sustavu zdravstva. Uzimajući u obzir ročnost i prioritet smanjenja broja neobrađenih predmeta za vještačenje neprestano se povećava broj vještaka koje Zavod angažira temeljem ugovora o djelu i isti obrađuju gotovo 50% svih vještačenja u Zavodu, a samim tim povećava se trošak isplata temeljem sklopljenih ugovora o djelu zbog nemogućnosti zapošljavanja doktora vještaka u stalne radne odnose. Shodno tome prekoračen je u financijskom planu iznos sredstava na intelektualnim uslugama. Za plaćanje komunalnih usluga kao što su opskrba vodom,

iznošenje i odvoz smeća, pričuva i ostale komunalne usluge utrošeno je 318.555,41 kn, a za reprezentaciju 163.410,13 kn.

Iznos od 200,00 kn potrošen je za članarine, iznos od 300,00 kn za ostale nespomenute rashode poslovanja, iznos od 14.112,81 kn za premije osiguranja, dok je za računalne usluge utrošeno 38.162,50 kn. Iznos od 1.025.940,29 kn utrošen je za ostale usluge i to najvećim dijelom za usluge čišćenja, pranja i slično, usluge čuvanja imovine i osoba (arhiviranje dokumentacije) te usluge punjenja tonera. Za naknade članovima Upravnog vijeća Zavoda u 2019. godini utrošeno je 132.979,52 kn. Za naknadu troškova osobama izvan radnog odnosa utrošeno je 801.946,89 kn, za zdravstvene i veterinarske usluge 6.791,40 kn dok je za pristojbe i naknade utrošeno je 33.195,62 kn.

34-Financijski rashodi

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu od 21.276,21 kn, odnosno 98,23 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Kod ovih rashoda, za bankarske usluge i usluge platnog prometa, utrošeno je 20.617,17 kn, dok je za zatezne kamate utrošeno 659,04 kn.

37-Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima izvršeni su u iznosu od 66.720,00 kn, odnosno 82,37 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

38-Ostali rashodi

Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama i ostale kazne izvršeni su u iznosu od 0,00 kn, odnosno 0,0 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost izvršenje 2018.	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2019. plan	Ostvarena vrijednost 2019. izvršenje
31-Rashodi za zaposlene	Postotak	98,91	ZOSI	100	93,79
32-Materijalni rashodi	Postotak	97,04	ZOSI	100	94,14
34-Financijski rashodi	Postotak	46,44	ZOSI	100	98,23
37-Naknade građanima i kućanstvima	Postotak	97,72	ZOSI	100	82,37
38-Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	Postotak	0,00	ZOSI	100	0,00

Aktivnost A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom

Za provedbu ove aktivnosti bila su planirana sredstva u iznosu od 1.610.000,00 kn, a utrošeno je 457.573,32 kn, odnosno 28,42 % od planiranog.

Naziv aktivnosti	Plan 2019. (kn)	Izvršenje 2019. (kn)	Indeks izvršenje/plan (%)
A875002 Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje OSI	1.610.000,00	457.573,32	28,42

Sredstva su korištena za razvoj programa i projekata u cilju povećanja zapošljivosti osoba s invaliditetom, održivog zapošljavanja, poboljšanja kvalitete života, podizanja svijesti zajednice o mogućnostima, kompetencijama osoba s invaliditetom te potrebi njihovog ravnopravnog uključivanja na tržište rada.

Cilj ove aktivnosti je unaprjeđivanje sustava profesionalne rehabilitacije na način da se osigura dobra procjena radnih sposobnosti osoba s invaliditetom, kvalitetno obrazovanje, prekvalifikacija, usavršavanje i stručno osposobljavanje usklađeno sa potrebama tržišta rada te brža prilagodljivost potrebama tržišta rada.

32-Materijalni rashodi

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 436.131,42 kn, odnosno 27,09 % u odnosu na plan u ukupno izvršenom proračunu.

Sredstva su utrošena na način da je: 113.182,62 kn utrošeno za službena putovanja, 9.250,00 kn za zakupnine i najamnine, 1.855,00 kn za ostale usluge, dok je za intelektualne i osobne usluge isplaćeno ukupno 311.843,80 kn za potrebe provedbe projektnih aktivnosti i ostalih djelatnosti Sektora za profesionalnu rehabilitaciju.

37-Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima izvršeni su u iznosu od 21.441,90 kn za isplate naknada za osposobljavanje osobama s invaliditetom koje su uključene u projekt Program radnog treninga za osobe s invaliditetom na zaštitnim radnim mjestima u okviru zaštitnih i integrativnih radionica u RH. Za navedeni trošak je naknadno otvoren konto 3721-Naknade građanima i kućanstvima u novcu (37213 – Pomoć osobama s invaliditetom), te iz tog razloga za isti nisu planirana sredstva u Državnom proračunu za 2019. godinu.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2019.	Ostvarena vrijednost 2019.
Uspoređivanje i analiziranje zakonskih odredbi u profesionalnoj rehabilitaciji	Broj	55	ZOSI	60	60
Izrada i nadopuna standarda i usluga profesionalne rehabilitacije	Broj	100	ZOSI	100	100
Edukacija stručnjaka za primjenu modela profesionalne rehabilitacije	Broj	54	ZOSI	60	71
Provedba stručnog i financijskog nadzora nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju	Broj	4	ZOSI	4	4
Provedba stručnog i financijskog nadzora nad radom zaštitnih radionica	Broj	8	ZOSI	8	7
Provedba stručnog i financijskog nadzora nad radom integrativnim radionicama	Broj	0	ZOSI	2	3

Aktivnost A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom

Za provedbu ove aktivnosti bila su planirana sredstva u iznosu od 140.000.000,00 kn, a utrošeno je 48.465.701,06 kn, odnosno 34,62 % od planiranog.

Naziv aktivnosti	Plan 2019. (kn)	Izvršenje 2019. (kn)	Indeks izvršenje/plan (%)
A875003 Olakšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom	140.000.000,00	48.465.701,06	34,62

37-Naknade građanima i kućanstvima u novcu

Poslodavci koji su zapošljavali osobe s invaliditetom, ali i osobe koje se samozapošljavaju imaju pravo na poticaje sukladno Pravilniku o poticajima. Za navedene namjene u 2019. godini Zavod je ostvario izvršenje ukupnog financijskog plana u odnosu na planirana novčana sredstva za 65,38 % manje, a što je posljedica neisplate posebnih sredstava u 2019. godini po raspisanim javnim natječajima za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti u integrativnim i zaštitnim radionicama (isplata ovih sredstava izvršit će se u I. kvartalu 2020. godini kada se izvrše obveze po ugovorima za dodjelu posebnih sredstava za dodijeljena posebna sredstva u prethodnoj godini).

Isplata novčanih poticaja poslodavcima koji zapošljavaju osobe s invaliditetom jedna je od aktivnosti Zavoda, a koristi se za novo zapošljavanje i održavanje zaposlenosti, odnosno cilj ove aktivnosti dio je aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom na tržištu rada.

Zavod člankom 10. stavak 7. Zakona ostvaruje sredstva s osnove uplate novčane naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom, a koji čine izvor 43 – Ostali prihodi za posebne namjene te se mogu izvršavati do visine uplaćenih i prenesenih sredstava i ne ulaze u limite.

Ukupna prihodovana novčana sredstva za rad Zavoda u 2019. godini, su u iznosu od 200.134.773,69 kn (ukupno uplaćena sredstva u iznosu od 212.051.531,68 kn umanjena za izvršene povrate više uplaćenih sredstava u iznosu od 1.214.667,99 kn te sredstva prenesena za rad CPR-ova u iznosu od 10.702.090,00 kn), dok je iz prethodnih godina ukupno prenijeto 496.116.819,53 kn što ukupno čini iznos od 696.251.593,22 kn. Nakon što se od iznosa prihodovanih sredstava za rad Zavoda u 2019. godini i prenijetih sredstava iz prethodnih godina oduzme iznos isplaćenih sredstava za održivost i razvoj sustava profesionalne rehabilitacije od 4.047.723,76 kn (financiranje rada Zavoda – Sektor za profesionalnu rehabilitaciju i Sektor za zapošljavanje i kontrolu), iznos isplaćenih sredstava za projekte i programe za zapošljavanje osoba s invaliditetom koje provodi Zavod od 457.573,32 kn, te iznos isplaćenih sredstava za poticaje i nagrade za zapošljavanje osoba s invaliditetom od 48.465.701,06 kn, preostaje ukupan iznos neutrošenih namjenskih sredstava od 643.280.595,08 kn koji se prenosi u 2020. godinu.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2019.	Ostvarena vrijednost 2019.
Broj zaposlenih osoba s invaliditetom za koje poslodavci koriste poticaje	Broj	1037	ZOSI	1100	1335
Broj poslodavaca korisnika državnih poticaja	Broj	287	ZOSI	300	400

Aktivnost K875005 Opremanje

Rashodi za opremanje Zavoda u 2019. godini izvršeni su u iznosu 982.624,65 kn, odnosno 66,48 % od planiranih u ukupno izvršenom proračunu.

Naziv aktivnosti	Plan 2019. (kn)	Izvršenje 2019. (kn)	Indeks izvršenje/plan (%)
K875005 Opremanje	1.478.088,00	982.624,65	66,48

Najvećim dijelom izvršeni rashodi za nabavu opreme odnose se na rashode za nabavu uredske opreme i namještaja, komunikacijske opreme te nabavu uređaja, strojeva i opreme za ostale namjene.

Cilj ove aktivnosti je jačanje kapaciteta Zavoda. Ukoliko želimo ostvariti sve posebne ciljeve, koji prethode ostvarenju općeg cilja, a to je uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada, nužno je kontinuirano provoditi jačanje kapaciteta u Zavodu, što će rezultirati učinkovitijim poslovnim procesom, koji će omogućiti brže i kvalitetnije pružanje usluga krajnjim korisnicima.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2019.	Ostvarena vrijednost 2019.
Opremanje Zavoda	Postotak	40	ZOSI	100	70

Aktivnost K875006 Informatizacija

Rashodi za informatizaciju Zavoda u 2019. godini izvršeni su u iznosu 139.525,00 kn, odnosno 93,02% od planiranih u ukupno izvršenom proračunu.

Naziv aktivnosti	Plan 2019. (kn)	Izvršenje 2019. (kn)	Indeks izvršenje/plan (%)
K875006 Informatizacija	150.000,00	139.525,00	93,02

Sredstva su se koristila za plaćanje licenci za korištenje informacijskog sustava i ulaganja u računalne programe Zavoda.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2019.	Ostvarena vrijednost 2019.
Licence	Broj	201	ZOSI	250	256
Informatizacija sustava – sustava državne uprave	Postotak	0	ZOSI	100	0

Aktivnost K875007 Obnova voznog parka

Rashodi za obnovu voznog parka Zavoda u 2019. godini izvršeni su u iznosu 321.620,20 kn, odnosno 92,62 % od planiranih u ukupno izvršenom proračunu.

Naziv aktivnosti	Plan 2019. (kn)	Izvršenje 2019. (kn)	Indeks izvršenje/plan (%)
K875007 Obnova voznog parka	347.251,00	321.620,20	92,62

Sredstva su se koristila za trošak zakupnine i najamnine – otplata rata najma po operativnom leasingu, za službena osobna vozila.

Pokazatelj rezultata:

Pokazatelj rezultata	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor podataka	Ciljana vrijednost 2019.	Ostvarena vrijednost 2019.
Nabava i održavanje službenih vozila	Komada	12	ZOSI	11	11

3.4. Obrazloženje izvršenja programa

Šifra	Naziv programa	Plan 2019	Izvršenje 2019	Indeks izvršenje/plan (%)
3301	Aktivna politika tržišta rada	212.456.124,00	115.028.168,30	54,14

3301 AKTIVNA POLITIKA TRŽIŠTA RADA

Opis programa

Zavod je javna ustanova, osnovana Zakonom. Temeljna zadaća Zavoda je ispunjenje osnovnog cilja Zakona, a to je da se kroz niz aktivnosti potiču poslodavci, prvenstveno na otvorenom tržištu rada, da zapošljavaju osobe s invaliditetom. Osim poticanja zapošljavanja osoba s invaliditetom i provođenja profesionalne rehabilitacije, zadaća Zavoda je i postupak vještačenja koji provodi Sektor za vještačenje (jedinstveno tijelo vještačenja), čija je djelatnost definirana Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja.

Na dan 31. prosinca 2019. godine ukupno je u Zavodu bilo 286 zaposlenika.

3.5. Zaključak izvršenja financijskog plana

Financijsko poslovanje Zavoda u 2019. nije bilo na razini planiranog za 2019. godine budući Zavod nije uspio izvršiti sve planove sukladno strateškom planu. Zavod nije uspio realizirati,

ne svojom krivicom preseljenje na jedinstvenu lokaciju u Zagrebu, a odgoda preseljenja zaustavila je planirano zapošljavanje novih djelatnika, a samim tim slabiju potrošnju na svim aktivnostima. Razlog slabijeg izvršenja Financijskog plana Zavoda proizašao je iz niza faktora na koje Zavod nije mogao utjecati. Zavod je u 2019. godini imao višak prihoda nad rashodima u iznosu od 643.280.595,08 kn po osnovi uplate naknade zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom, a prihodi temeljem naplaćene usluge vještačenja prema inozemnim nositeljima osiguranja čine vlastite prihode u iznosu od 67.606,23 kn iz 2019. godini te 50.492,59 kn prenesenih iz prethodnih godina, što ukupno iznosi 118.098,82 kn vlastitih prihoda.

Zbog provođenja mjera štednje i racionalizacije troškova poslovanja kao i preraspodjela, Zavod je u 2019. godini putem rebalansa/preraspodjele ostvario ukupne uštede od 28.098.876,00 kn te uštede u iznosu od 97.427.955,70 kn u odnosu na planirano i utrošeno po aktivnostima kako slijedi:

A875001-Administracija i upravljanje – manje utrošeno u iznosu od 4.209.660,93 kn

A875002-Financiranje i sufinanciranje programa profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom – manje utrošeno 1.152.426,68 kn

A875003-Oлакšice i poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom – manje utrošeno 91.534.298,94 kn (nije uzeto u uštede s obzirom da se novčana sredstva osiguravaju uplatom poslodavaca zbog neispunjenja kvotnog zapošljavanja te se mogu izvršavati do visine uplaćenih i prenesenih sredstava)

K875005-Opremanje – manje utrošeno 495.463,35 kn

K875006-Informatizacija – manje utrošeno 10.475,00 kn

K875007-Obnova voznog parka – manje utrošeno 25.630,80 kn.

Najviše je uštedeno na poziciji troškova administracije i upravljanja.

4. ZAKLJUČAK

Uvođenjem kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom koji se odnosi na sve poslodavce koji zapošljavaju 20 i više radnika (bilo u javnom, bilo u privatnom sektoru), u Republici Hrvatskoj je učinjen iskorak prema integraciji osoba s invaliditetom na tržište rada u skladu s europskom praksom i suvremenim standardima. Zavod je i u 2019. godini kontinuirano nastavio sa nadzorom i praćenjem ispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Donošenjem izmjena i dopuna navedenog Zakona i pratećih pravilnika, dodatno su unaprijeđena područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom te otklonjeni određene nedostaci koji su uočeni tijekom primjene prije izmjena i dopuna Zakona. Sukladno predviđenim zakonskim rješenjima, omogućen je daljnji razvoj profesionalne rehabilitacije.

Kontinuirano se i u 2019. godini vršio stručni nadzor nad radom zaštitnih radionica, integrativnih radionica, radnih jedinica za zapošljavanje osoba s invaliditetom, te nad radom centara za profesionalnu rehabilitaciju. Nastavilo se i s provođenjem stručnih edukacija iz područja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom za sve sudionike u procesu profesionalne rehabilitacije.

Nastavljeno je poticanje zapošljavanja i održavanje zaposlenosti osoba s invaliditetom putem poticaja za zapošljavanje osoba s invaliditetom i dodjelom posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za zaštitne i integrativne radionice, te poslodavce, neprofitne organizacije i osobe s invaliditetom koje se zapošljavaju na otvorenom tržištu rada.

Iako se još osjećaju posljedice generirane pri osnivanju Zavoda 2015. godine, izmjenama u organizaciji procesa vještačenja te sustavnim praćenjem i analiziranjem vještačenja, u 2019. godini je znatno smanjena ročnost vještačenja.

Racionalno trošenje i sustavna kontrola trošenja sredstava omogućili su i u 2019. godini uštede u poslovanju Zavoda (za izvor financiranja 11 – opći prihodi).

Zbog provođenja mjera štednje i racionalizacije troškova poslovanja, Zavod je u 2019. godini, i nakon provedenog rebalansa/preraspodjela ostvario uštede u poslovanju od 28.098.876,00 kn, tako da ukupne uštede u poslovanju u odnosu na prvotno doneseni financijski plan iznose 97.427.955,70 kn. S druge strane, iako su isplaćena sredstva za poticanje zapošljavanja u manjem iznosu od planiranog (namjenska sredstva od uplata novčane naknade poslodavaca zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom), prvenstveno zbog manje isplaćenih posebnih sredstava po raspisanim javnim natječajima za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za zaštitnom zapošljavanju u 2019. godini (isplata će se izvršiti u 2020. godini nakon izvršenja obveza po ugovorima za dodjelu posebnih sredstava za dodijeljena posebna sredstva u 2018. godini), povećan je broj poslodavaca korisnik poticaja kao i broj osoba s invaliditetom za koje su poslodavci koristili poticaje, čime je ostvaren jedan od glavnih ciljeva rada Zavoda, a to je održavanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i njihovo uključivanje na tržište rada (aktivna politika tržišta rada). Navedene uštede na poziciji općih prihoda, kao i isplata poticaja za sve veći broj

poslodavaca za zapošljavanje sve većeg broja osoba s invaliditetom sa pozicije namjenskih prihoda, pokazatelj su racionalnog i ekonomičnog poslovanja Zavoda, koje je uvažavalo gospodarsko stanje s jedne strane i potrebe osoba s invaliditetom i poslodavaca koji zapošljavaju osobe s invaliditetom s druge strane.

Nedostatnost prostornih kapaciteta, te ograničena mogućnost zapošljavanja potrebnog kadra na svim razinama, predstavljale su najveću prepreku u poslovanju Zavoda i tijekom 2019. godine.

Pred Zavodom je intenzivno razdoblje, u kojem se moraju operacionalizirati i unaprijediti poslovni procesi u svim segmentima djelovanja Zavoda, a sve u cilju izgradnje Zavoda kao jedne moderne institucije, koja ima visoku kvalitetu pružanja usluga svojim korisnicima.

Daljnjim razvojem i unapređenjem postojećih programskih rješenja za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i poticanje zapošljavanja i kontrolu kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom, omogućit će se daljnja sve kvalitetnija razmjena podataka elektronskim putem kroz programsko sučelje (e-zahtjevi, e-narudžbe, e-izjave, e-dopisi i sl.). Korisnici sustava vještačenja, profesionalne rehabilitacije i poticanja zapošljavanja i kontrole kvotnog zapošljavanja na taj način će se i nadalje dodatno rasteretiti troškova vezanih uz dostavu dokumentacije u papirnatom obliku, te će im se omogućiti još kvalitetnija dostupnost informacijama o statusu samih predmeta kao i pravima i obvezama koje proizlaze prilikom korištenja usluga vještačenja, profesionalne rehabilitacije i poticanja zapošljavanja i kontrole kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Predsjednik Upravnog vijeća

mr. sc. Ante Vučić

